

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КЗ КОР «ЦЕНТР ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА КИЇВЩИНИ»

Небесна Сотня

Київщини

Збірник матеріалів
вихованців позашкільних навчальних
закладів Київської області, присвячений вшануванню пам'яті
загиблих земляків – Героїв Небесної Сотні

Біла Церква, 2015

Небесна Сотня Київщини: збірник матеріалів вихованців позашкільних навчальних закладів Київської області, присвячений вшануванню пам'яті загиблих земляків – Героїв Небесної Сотні/ Укл. Личак І.С. – Біла Церква: ЦТДЮК, 2015, – 57 с.

Збірник містить публіцистичні матеріали про загиблих Героїв Небесної Сотні – мешканців Київщини. Інформацію зібрали вихованці позашкільних навчальних закладів області з метою увічнення громадянської й національної відваги та самовідданості, вшанування подвигу загиблих земляків під час Революції гідності.

Матеріали збірника призначені для широкого загалу, педагогів, учнівської та студентської молоді Київщини і рекомендовані до використання в навчально-виховній роботі з підростаючим поколінням.

З М І С Т

АНТОНІНА ДВОРЯНЕЦЬ.....	5
ВОЛОДИМИР КЩУК.....	10
ІГОР БАЧИНСЬКИЙ.....	15
ІГОР ПХЕНЬКО.....	18
ОЛЕКСАНДР ЦАРЬОК.....	21
ВОЛОДИМИР ЧАПЛІНСЬКИЙ.....	23
ВІКТОР ШВЕЦЬ.....	26
МИХАЙЛО ЖИЗНЄВСЬКИЙ.....	30
АНДРІЙ САЄНКО.....	36
ВІТАЛІЙ ВАСІЛЬЦОВ.....	43

Герої не вмирають...

Саме цими словами Україна проводжала в останню путь своїх синів та дочок. Тих, хто загинув за свою країну, за свій народ. Знову від нас пішли кращі, для кого «справедливість», «гідність», «Свобода», «Україна» були не просто словами, а сенсом життя.

Історія України мала багато трагічних періодів, коли свобода і навіть сам факт існування українського народу були під загрозою. Але завжди в такі часи кращі сини і дочки України ставали на захист своєї землі, своєї держави та співвітчизників. Так було і за княжої доби. Так було і за часів Козаччини. І за часів боротьби за незалежність 1917-1921 років. І під час Другої світової. І на початку 1990-х. Нині знову прийшов цей час – час вибору між свободою та рабством, світлим майбутнім та темним минулим, справедливістю та тиранією.

На Майдні пліч-о-пліч стали українці і євреї, росіяни і вірмени, грузини і білоруси. Серед них і наші земляки, жителі Київщини. Їх обєднала українська земля та бажання жити у вільній країні. Спочатку вони вимагали право вибору. Потім їм довелося вимагати право жити. І хоч кулі снайперів – це вагомий аргумент, але ні кулі, ні гранати, ні нелюдська жорстокість не змогли перемогти цих людей. Вони гинули, та не здавалися...

Так на Майдані з'явилася ще одна сотня – Небесна. Для України це найголовніша, найвпливовіша сотня. Кожен із них заплатив за свої переконання найвищу ціну – життя. І для нас є святим обов'язком гідно вшанувати Героїв. Щоб ми пам'ятали – хто і за що загинув. Щоб ми їх не зрадили.

Темні часи пройдуть. Буде колоситися хліб. Будуть сміятися діти. Буде жити Україна. Але віднині небесне воїнство поповнилось ще однією сотнею. Небесною сотнею. Герої не вмирають!

***Ірина Личак, завідувач відділу спортивного туризму і
краєзнавства КЗ КОР «Центр творчості
дітей та юнацтва Київщини»***

АНТОНІНА ДВОРЯНЕЦЬ

18 лютого 2014 року, під час атаки на мирних людей, «Беркут» відібрав життя активної та сильної духом броварчанки Антоніни Дворянець. Озвірілі спецпризначенці залишили українську сім'ю без турботливої дружини, чуйної матері та дорогої бабусі.

Того дня чоловік Антоніни Іван Григорович Дворянець поїхав на роботу в місто Чорнобиль. «З самого ранку, – пригадує він, – в душі я відчував тривогу». Об 11 годині подзвонив дружині на Майдан. На жаль, ця розмова стала для подружжя Дворянець останньою.

О 16:30 донька Світлана тривожним дзвінком повідомила, що на Майдані почалась зачистка і вона не може додзвонитись до мами, яка вранці поїхала в центр столиці. Безуспішними виявились і спроби Івана Григоровича зв'язатись з дружиною. Під час останньої їх розмови Антоніна Григорівна говорила чоловікові, що на Майдані має зустрітись із колегою по роботі Степаном. Зв'язавшись із ним, Іван

Григорович дізнався, що під час атаки підрозділів «Беркута» вони загубили один одного: колега Антоніни Дворянець встиг заскочити в розбиті двері метро «Хрещатик» на вул. Інститутській. Під час хаосу він не помітив, як жінка зникла з поля зору.

Трагічну звістку про смерть Антоніни Дворянець повідомили її сину Володимирі. Той був у відрядженні в місті Кременчук. Спершу невідомий чоловік, зателефонувавши з мобільного Антоніни Дворянець її сину, сказав, що їй надають першу допомогу. Невдовзі той же чоловічий голос повідомив, що пані Антоніну врятувати не вдалось. Подальші спроби зв'язатися з цим чоловіком виявились марними. Тіло Антоніни Дворянець знайшли поблизу верхньої барикади на вулиці Інституській. Її особу вдалося з'ясувати завдяки посвідченню ліквідатора чорнобильської катастрофи, яке жінка носила при собі.

Дізнавшись про загибель Антоніни Григорівни, її чоловік, син та донька негайно вирушили до Києва. Повертаючись з Чорнобиля, Іван Григорович побоювався, що не зможе потрапити в місто, адже було оголошено, що всі в'їзди до столиці заблоковано. Однак дістатись до Києва все ж удалося.

Але тут сім'ю Антоніни Дворянець чекали нові перепони. Забрати тіло жінки, яке було в моргу по вулиці Оранжерейній, виявилось не так просто. Працівники моргу 19 лютого заявили, що тіло членам сім'ї навіть не можуть показати, поки слідчі прокуратури не з'ясують усіх обставин загибелі жінки. У цей час на Оранжерейну привозили все нові й нові тіла з Майдану...

Цілий день, за словами чоловіка Героїні Майдану, в морзі «варили воду», під різними приводами відмовлялись не те щоб видати, а навіть показати тіло. Сльози доньки Світлани теж не переконали працівників.

Урешті в переповненій трупарні одна з працівниць сказала родичам Антоніни Дворянець, що тіло вони зможуть забрати лише в разі, якщо погодяться на будь-який діагноз в документації про смерть. Мовляв, підписуйте, інакше сім'ї буде складно забрати тіло Антоніни Григорівни із переповненого майданівцями моргу... У результаті тіло Антоніни Дворянець забрали лише 20 лютого, підписавши висновок, у якому зазначалось, що причиною смерті жінки стала «серцева

недостатність». Весь одяг загиблої, за словами чоловіка, був у крові, на обличчі синці від побиття.

Очевидців загибелі Антоніни Григорівни відшукали за закликом в інтернеті. Чоловік, який був поряд з активісткою під час зачистки, розповів, що люди відступали до метро «Хрещатик» на Інститутській. Входи до метрополітену були закриті. Антоніна Дворянець побачила, що беркутівці жорстоко б'ють хлопців на барикаді й кинулася до спецпризначенців. Звір у шоломі сильно вдарив броварчанку. Чоловік, що був поряд, підбіг їй на допомогу, але теж отримав важкий удар по голові, хотів підвестись, але беркутівець пригрозив: «Донецький «Беркут» – це вам не київський! Лежи, бо доб'ю!». Після наступного удару чоловік знепритомнів. Отямившись, активіст побачив, що Антоніна Дворянець уже без ознак життя.

Хлопців, що були в той день на барикаді, родичам загиблої відшукати не вдалось, хоча про це оголошували і в інтернеті, і зі сцени майдану. «Чи пороз'їжджались, чи не захотіли говорити», – пояснює Іван Григорович. Однак із розповідей майданівців, які чергували на барикаді через кілька днів після трагічних подій, дізнались, що Антоніна Дворянець дійсно кинулась захищати активістів від побиття. У результаті сама отримала травми, несумісні з життям. «Думала, що жінку вони не чіпатимуть, послухають її», – припускає чоловік. Однак бездушні «космонавти» не дивились ні на стать, ні на вік. «Вона була

безстрашною, сміливою», – згадує Іван Григорович дружину. Каже, неодноразово просив не йти в «гарячі точки» Майдану, проте вона не слухала. Коли бачила, що кривдять інших людей, завжди поспішала на допомогу.

На акції протесту

Антоніна Григорівна разом з чоловіком почала ходити ще в часи, коли боролись проти режиму Кучми. «Кучму геть», Помаранчева революція, Євромайдан – подружжя ходило регулярно на всі акції проти злочинної влади. На традиційні броварські віче на Майдані Свободи теж ходили удвох. Протестували разом і проти Азарова, який приїжджав у Бровари на відкриття «Купави». Немасштабна акція під басейном навіть викликала в подружжя обурення. Більшість броварчан, як відомо, не відрізнялись громадською активністю.

Коли Антоніна Дворянець вийшла на пенсію, практично весь свій час віддавала Майдану. За час революції познайомилася з багатьма жінками в Будинку профспілок, разом з ними розносила хлопцям чай та їжу, купувала за власні кошти активістам теплі шкарпетки.

«За тиждень до кривавих подій приїжджала колишня колега Антоніни Григорівни зі Швейцарії», – згадує чоловік загиблої. – «Показала їй весь Майдан: хотіла, аби в Європі знали, що тут відбувається насправді».

Новий рік святкували теж на Майдані Незалежності. Антоніна Григорівна з чоловіком купили пляшку шампанського, але на центральній площі Києва її не відкоркували.

«Не хотіли псувати обличчя майдану», – пояснює Іван Григорович.

Напій привезли назад до Броварів. Саме тієї ночі донька Антоніни

Дворянець

Світлана жатома сказала:

«Якщо мама стала на

стежку війни з режимом, то в Януковича немає шансів».

Познайомились молоді Іван та Антоніна у 1972 році в Чорнобильському районі. Вона працювала в колгоспі меліоратором, він прийшов з армії, брав участь в бойових діях в Єгипті. Обоє з подружжя – ліквідатори Чорнобильської катастрофи 1986 року. Після трагедії сім'я переселилась у Бровари. Тут Іван Григорович та Антоніна Григорівна одружили дітей та виховували внуків.

Антоніна Григорівна була турботливою дружиною, мамою та бабусею, завжди піклувалась про рідних: приводила та забирала внучок із дитсадка, зі старшими часто їздила на Майдан. Удома в господині завжди було накуховарено, випрано та випрасувано. «Мені було з нею дуже

легко», – говорить Іван Григорович, стискаючи окуляри в руках. Антоніна Григорівна мала хобі: у вільний час дуже любила вишивати.

«Ми жили цим Майданом. Я завжди з нетерпінням чекав вихідних, аби поїхати в Київ. Там була особлива аура, вона заряджала нас», – каже чоловік Героїні Небесної Сотні. Серед знайомих були й такі люди, що вже після смерті Антоніни Дворянець замість співчуття виступали «менторами», мовляв, «навіщо було туди лізти?». «Цим людям нічого не поясниш, після таких слів мені було образливо й важко», – з сумом в очах говорить Іван Григорович.

ВОЛОДИМИР КІЩУК

Спогади сестри Ніни

Мій брат, Кіщук Володимир Юрійович, народився в сім'ї репресованих 22 лютого 1956 року в селі Новгород Розівського району Запорізької області.

Наша мати – Кіщук Марія Мусіївна родом з

села Володимирівка Іванківського району (нині Вишгородський район) Київської області. В 1947 році її було заарештовано НКВС за зв'язок з бійцями УПА і засуджено військовим трибуналом МВС Київської області до 10 років позбавлення волі та «пораження прав на 5 лет». Майже 7 років вона перебувала в місцях позбавлення волі у таборах Челябінської області. Разом з мамою було заарештовано й нашу бабусю Косько Ганну Мусіївну, яка відбувала покарання в іншій області. У 1992 році їх було реабілітовано.

Мій батько – Кіщук Юрій Васильович родом з села Снідове Косовського району Івано-Франківської області. В 1944 році він був заарештований НКВС за зв'язок з УПА і засуджений до 10 років позбавлення волі та «пораження прав на 5 лет». Покарання відбував у таборі Челябінської області, де й зустрівся з моєю мамою.

У 1954 році їх випустили на волю... Батько приїхав у Київську область до мами, забрав її на Івано-Франківщину, де 22 січня 1955 року було зареєстровано їх шлюб.

Коли батька заарештували, всю його сім'ю та неодружених сестер вивезли в Казахстан. Старший брат батька на той час проживав

у Запорізькій області, і батько з мамою поїхали туди працювати. Там і народився Володя.

Але згодом, у 1957 році, молода сім'я повернулась на Київщину. З тих пір проживали спочатку у Володимирівці, а потім – у Димері, де працювала школа. Батьки купили в борг дві кімнати в старій хаті. Жили дуже бідно. Дітей було троє. Володю, старшого сина, відправляли в школу до першого класу в пальтечку, яке мама пошила вручну зі старого перелицьованого батькового пальто... Я як сьогодні пам'ятаю, що сусіди позаочі називали маму «та бандерівка, що сиділа в допрі».

Якось від свого старшого брата мама дізналася, що в Києві є інтернат для дітей з багатодітних сімей, де їх навчають, годують і одягають. Тоді Володю відправили до інтернату. Він там пробув років зо два, тоді його забрали додому. Володя був старший за мене на два роки, а від меншого брата на п'ять. Він завжди піклувався про нас менших.

У Димерській школі Володя закінчив 8 класів і пішов навчатись у Київське СПТУ на зварювальника. Училище закінчив і був призваний до лав Радянської Армії, служив у Білорусії в танкових військах. Від командування частини батьки одержували подяки, адже Володя завжди був сумлінним і порядним.

Спогади доньки Тетяни

Я, Петровська Тетяна Володимирівна (Кіщук), народилась 23 травня 1984 року. Мої батьки – Кіщук Валентина Миколаївна та Кіщук Володимир Юрійович.

У моїх спогадах батько назавжди залишиться веселим і турботливим. Пам'ятаю часи, коли він працював і вдень, і вночі. Були випадки, коли він лягав відпочити просто в коридорі, не роздягаючись, бо через декілька годин треба було йти на нічне чергування в пожежну частину. А вдень батько працював на ПМК-2 зварювальником. Ось так і жив у постійних заробітках, бо знав, що сім'ю забезпечить тільки він. У нього були «золоті руки». Зробити міг усе, а якщо чого не міг, то обов'язково вчився і робив.

Коли ми з братом підрости, він пішов заочно вчитись. Це йому дало можливість працювати майстром зварювальної дільниці на Димерський експериментально-механічний завод. Робота була перспективною, але він її залишає і йде працювати в радгосп «Димерський» у переробний цех різноробочим, оскільки там була можливість отримати земельну ділянку під забудову. На той час ми з сім'єю (мама, батько, брат і я) жили у двокімнатній квартирі, яку отримали відповідно до черги в 1984 році. До цього часу батьки з братом проживали приблизно протягом 5 років у тимчасовій будівлі, яку мій батько побудував сам. Цю будівлю було важко назвати житлом. Але батько завжди казав: «Діти, які створили сім'ю, повинні жити окремо від батьків». Переїхавши до квартири, в тому приміщенні ми тримали биків, свиней, нутрій – заощаджували гроші набудівництво будинку.

Пропрацювавши якийсь час у радгоспі «Димерський», батько звільняється і йде працювати в Райкоопзаготпром заготівельником, щоб мати більше вільного часу на будівництво будинку на отриманій земельній ділянці в Димері. Будувались приблизно 13 років. У нашому будинку 90% робіт батько виконав своїми руками. Завжди хотів, щоб у нього було все найкраще, а головне – якісно зроблене. Робота кипіла в його руках, він не сидів на місці. З 1996 року батьки почали займатись підприємницькою діяльністю.

У 1999 році батьки розлучились після 20 років сімейного життя.

У 2002 році в іншому шлюбі в батька народилась донька Ольга. Проте у 2009 році його сім'я знову розпалася.

Усі ці роки, починаючи з 1996 року, батько розвиває свою підприємницьку діяльність. Він мав магазин господарчих товарів. Останні роки я працювала разом з батьком, тому бачила, як боляче він сприймав напружену ситуацію в країні. Він був справжнім патріотом, вболівав за справедливість, засуджував корупцію та погане ставлення до народу. Батько казав: «Прийде час, коли ми будемо ЖИТИ вільними громадянами у своїй державі, а не ВИЖИВАТИ». «Ми повинні жити в країні, де працюють закони, тільки тоді буде справедливість і кожен буде думати, що він робить, і що за це йому доведеться відповідати».

Він неодноразово їздив на Майдан, відвозив ліки, продукти, гроші. Компанію собі не шукав, казав, що «кожен свідомий громадянин повинен бути там, якщо ми хочемо щось змінити», «перемогти зможемо, але буде пролита кров».

18 лютого 2014 року батько свідомо поїхав на Майдан підтримати людей (і свою позицію) в мирній ході до Верховної Ради (мали повернутись до розгляду Конституції 2004 року). О 12.00 цього дня він востаннє мені зателефонував і сказав, що ситуація напружена. Приблизно о 13.00 мого батька було вбито снайперським пострілом у голову під час мирної ходи серед маси людей біля Будинку офіцерів.

На жаль, його передбачення здійснились: пролилась кров, і його кров. Він був серед перших трьох вбитих біля Будинку офіцерів.

Дуже жаль, що волевиявлення народу коштувало так дорого – людського життя. Вічна пам'ять загиблим на Майдані.

Спогади однокласниці Володимира Кіщука

Ніни Антоненко

Володя прийшов до Димерської 8-річної школи у другий клас у 1964 році. Приїхав він із Запорізької області. Закінчили школу ми у 1971 році.

Був завжди спокійним, стриманим, дружелюбним, компанійським. Більше проявив себе після школи: був надзвичайно хорошим господарем, розгорнув підприємницьку діяльність, одружився. Володю знали як люблячого чоловіка і батька трьох дітей. Дуже енергійний, трудолюбивий, здібний до всього, за що б не взявся.

У 2013 році ми відсвяткували 40 років після закінчення школи. Попередньо Володя підійшов до мене і тихенько запитав: «Нінуль, а скільки буде дівчат?» Я була здивована: навіщо йому це?

Зустріч була особливо приємною: неочікувано Володя подарував кожній із однокласниць букет прекрасних троянд. Ми почували себе королевами. Співали багато пісень, гомоніли, згадували шкільні роки. Володя співав дуже гарно. Був душею компанії. Він сказав: «Ну все, мої рідненькі, через 5 років ми обов'язково знову зустрінемося, тільки вже в мене. Не забудьте, я вас дуже чекатиму».

Володимир часто повторював: «Я молодий підприємець і юний батько». Він пишався цим.

Спогади працівників господарчого магазину Володимира Кіщука

«Юрійович... Так з повагою і водночас лагідно називали цього чоловіка працівники його власного господарчого магазину».

«Дружелюбний, жвавий, енергійний, мрійливий, завжди бадьорий і усміхнений. Таким запам'ятався він нам назавжди».

«Добрий Юрійович ніколи не залишав нас без уваги: на свята дарував невеличкі подарунки, завжди піднімав настрій щирою посмішкою, жартами, якоюсь порадою, просто хорошим словом. Він завжди приходив на допомогу: міг сам щось змайструвати, дати

слухну пораду, консультацію. Здавалось, умів усе на світі, бо мав справді золоті руки і чисте серце».

«Мріяв поїхати на відпочинок на соляні шахти для підтримки здоров'я. Та, мабуть, не судилось...»

Сумують за Юрійовичем працівники, рідні, друзі.

ІГОР БАЧИНСЬКИЙ

Бачинський Ігор Володимирович народився в Києві 30 листопада 1983 року в сім'ї офіцера, військового льотчика Володимира Олександровича Бачинського. Олена Афанасіївна походила з родини військових. Між іншим, її рідний дядько - генерал-майор Олексій Федорович Суятінов.

У подружжі Бачинських Ігор був єдиною дитиною. Розпочав навчання в Умані, де його батько служив командиром ескадрильї, а матір маючи вищу торгово-економічну освіту завідувала магазином. Проживала офіцерська сім'я в одному з ДОСів, де поряд з військовим містечком знаходиться Уманська загальноосвітня школа №5 ім. Маршала Чуйкова. Цю школу закінчив Ігор і отримав атестат про середню освіту в червні 2000 року.

Батько Ігоря, виконуючи військове завдання, отримав радіоактивне опромінення. Хвороба розвивалася, тому Володимир Олександрович змушений був комісуватися з військ у 1997 році. Ігор зростав у тривозі й турботі про здоров'я батька, стан якого поступово погіршувався. Після важкої хвороби батько помер 24 листопада 1999 року. Важкі життєві випробування виснажили матір Ігоря, котра пішла з життя через півтора місяця після смерті чоловіка у січні 2000 року.

Опікуватись юнаком стали дідусь з бабусею – Олексій Григорович і Галина Андріївна Бачинські. Тому Ігор після закінчення школи переїздить з Умані до Боярки, де постійно проживали його дідусь з бабусею. Юнак вступає до професійно-технічного училища №33 у Києві на спеціальність кухаря і через рік успішно закінчує курс навчання. Відразу ж влаштовується на роботу до ресторану у Києві. Весною 2002 року Ігор був направлений райвійськкоматом на курси водіїв, які успішно закінчив у березні 2002 року. У 2002 – 2003 роках служив рядовим у Збройних силах України, спочатку в Харкові, а згодом у Василькові в авіаційній частині. Повернувся додому у Боярку, щодня їздив до Києва на роботу, а згодом і на навчання. До Національної академії управління на фінансово-економічний факультет Ігор вступив за власні гроші вступив восени. Наприкінці літа 2013 року він перейшов на роботу з Києва до Боярки кухарем у кафе, й у кінці листопада став учасником перших протестів на Майдані Незалежності у Києві. Після кривавого розгону молоді і

студентів 30 листопада чоловік вирішив повністю віддатися боротьбі за справедливість. Тому в середині грудня Ігор був змушений звільнитися з роботи і фактично вже весь час перебував на Майдані. Спочатку приїздив ночувати до Боярки, а згодом, коли ускладнилася ситуація з протестами на Євромайдані, перебрався туди на постійно, як робили його побратими. Важкі то були дні і ночі, тижні і навіть місяці, але Ігор завжди знаходив хвилинку зателефонувати в Боярку до бабусі і дідуса і заспокоїти їх, запевняючи, що все

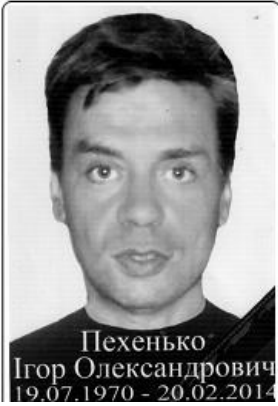
буде добре.

Настали страшні трагічні дні 18 – 20 лютого 2014 року. Відбувалися постійні штурми та розстріли Євромайдану беркутівцями. Ігоря було тяжко поранено у результаті вибуху гранати. Ігор зателефонував бабусі 22 лютого. У телефонній розмові він ледве говорив, казав, що цілий, має струс мозку і польські волонтери пропонують терміново його забрати до Польщі на лікування. Цікавився, чи бабуся відпустить його до іншої країни. Через кілька годин у наступній телефонній розмові повідомив, що, на жаль, через відсутність закордонного паспорта не зможе їхати до Польщі. Того ж дня передзвонив, що побратими поранених вивозять до міста Українка, щоб там організувати лікування. Ближче півночі Ігор знов подзвонив бабусі й повідомив, що розмістили їх на 9 поверсі, є що їсти, а лікарі мають бути наступного дня. Далі кілька днів – невідомість.

Пізно увечері 25 лютого на телефон бабусі Ігоря бачинського зателефонували з міліції й їй повідомили, що її онук мертвий. Знаходився від на вулиці Седова, де знепритомнів і помер. Бабуся перевезла тіло онука-героя з Боярки до рідного села Перевозу біля Ірпеня, де вона народилась і де на кладовищі поряд зі своїми прашурами з місцевих родів Гнідоборів, Стрижів та Чадченків в присутності і за допомогою громади села 27 лютого 2014 року було поховано героя Небесної Сотні Ігоря Бачинського. В останню путь тоді приїхали провести його й представники Васильківської райдержадміністрації.

За тиждень у Боярку до Бачинських завітали представники самооборони. Хлопці розповідали, що разом з Ігорем були на Майдані, що він був справжнім героєм. Саме завдяки таким, як Ігор, здобули перемогу над злочинською владою Януковича.

ІГОР ПЕХЕНЬКО

19 липня 1970 року у Києві, в родині Надії та Олександра Пехенько народився хлопчик, якого подружжя назвало Ігорем. Дитина народилася з вадами здоров'я: були проблеми із зором, а також порушення функцій шлунково-кишкового тракту. Знаючи про це, Ігор з самого дитинства намагався подолати проблеми організму, займаючись спортом: любив бігати, плавати, їздив на велосипеді, взимку катався на ковзанах... Ще змалку в нього проявилися

музичні здібності.

«Знаєте, – розповідає мама Ігоря Надія Степанівна, – він мріяв грати на піаніно! Але інструмент нікуди було поставити в нашій невеликій квартирі. Тому ми віддали Ігоря в музичну школу займатися на домбрі й баяні... Він дуже добре грав».

Ігор не просто любив музику, він купався в ній: весь вільний час присвячував грі на музичних інструментах. Разом з батьками мало не кожного тижня відвідував столичні театри, включаючи оперний, а пізніше пережиті емоції передавав під час виконання музичних творів. Разом з іншими дітьми часто бував у консерваторії (біля

якої через кілька десятків років загине).

...Кажуть, якщо хочеш краще пізнати людину – подивись, що вона читає. «Що він точно нелюбив, то це белетристику, – зазначає мати Ігоря. – А от історією захоплювався».

У старших класах хлопець настільки зацікавився археологією, що все літо проводив в експедиціях. В основному розкопки проводилися в Криму, який одразу захопив його своєю самобутньою природою та величчю Чорного моря. Після закінчення 10-го класу Ігор вирішив переїхати в Крим і влаштуватися там на роботу. Та мріям

хлопця, на жаль, не судилося збутися: буквально через місяць був призваний до армії. Мама парубка так коментувала цю подію: «Я не можу зрозуміти, як його туди взяли: у нього ж зір, ну, зовсім поганий був...Взагалі-то, я потім в документах знайшла записку, начебто мною написану, про те, що не заперечую, аби Ігор пішов у армію. Хоча я її не писала...»

В армію Ігор потрапив у кінці 1988-го. Батько в цей час був уже важко хворий, а мати заробляла копійки. Ледве вистачало грошей на ліки.«Діти з таких сімей потрапляли у армію «автоматом», – зазначала Надія Степанівна. – Так само потрапив туди й Ігор. До того ж, не в Крим і не в який-небудь штаб полку, а в частину внутрішніх військ, аж в Солекам'янску (це на Уралі)».

Служба в армії давалася парубкові психологічно важко: над ним знущалися, насміхалися називали «інтелігентиком». Ймовірно, в той час Ігоря врятували три речі – віра в Бога, добра спортивна підготовка і те, що служив кінологом. З армії Ігор, як і очікувалося, повернувся зовсім іншою людиною. Відчувалося, що він пережив і жорстокість, і несправедливість. Та він не став подібним кривдникам.

Вийшло так, що Ігорю довелося стати головою сім'ї. Де він тільки не працював – у зоопарку, цирку, театрі... На отримання вищої освіти не залишалось часу. Та й сенсу у цьому не бачив.

У 1999 року батько Ігоря помер від інсульту. Невдовзі Надія Степанівна розміняла велику київську квартиру на крихітну однокімнатну в Києві (для Ігоря) і двокімнатну у Вишгороді (Надія

Степанівна одружилася вдруге). У київській квартирі разом з Ігорем оселилася його дружина з дитиною. Але пізніше він переїздить до матері й вітчима у Вишгород: квартира залишилася колишній дружині... Ось так вони й жили останній десяток років:

Надія Степанівна з чоловіком Федором Федоровичем в одній крихітній кімнатці, Ігор – в другій.

«Ігор підіймався разом зі мною о шостій годині ранку, – розповідає Надія Степанівна, – йшов на стадіон займатися спортом, потім їхав на роботу... Останнім часом багато будівельних спеціальностей освоїв, робив ремонти у квартирах. Але це переважно влітку. Взимку влаштовувався на будівництво в яку-небудь організацію. На ремонтах він непогано заробляв... Але все-одно не вистачало. Одного разу побачив по телевізору маленьку дівчинку, важко хвору, якій операцію за кордоном потрібно було робити... Ну, і почав перераховувати гроші на рахунок... Так три роки і перераховував кожного місяця. Іноді у мене позичав, у Федора Федоровича, коли своїх не вистачало. Я йому не раз казала: «Ігорю, досить вже, ти і так допоміг». А він: «Ні, матусю, це дуже важливо, я так не можу...»

29 листопада 2013 року ввечері Ігор зателефонував додому, сказав, що після роботи заїде на Майдан, подивиться, що там і як. Вдома з'явився лише наступного дня, 30 листопада.

Увесь синій від побоїв, – помітив Федір Федорович. Після цього, вилікувавшись, Ігор приходив на Майдан майже щодня. А на початку лютого 2014-го взагалі звільнився з роботи і почав жити на Майдані. В той час, коли в країні процвітали свавілля і несправедливість, коли народ виходив відстоювати свої права і свободи, Ігор Пехенько не міг залишатися байдужим, бо мав патріотичну натуру і щире, сміливе серце. З 17 лютого Ігор знаходився в епіцентрі бойових дій.

...Востаннє Надія Степанівна розмовляла з сином 18-го лютого 2014 року. Він попросив її не хвилюватися та пообіцяв, що все буде добре. І вимкнув телефон. А 22-го лютого їй зателефонували і повідомили, що Ігоря більше немає, він загинув 20 лютого.

«Хлопці розповідали, – пояснює Федір Федорович, – що він буквально на хвилинку вискочив з палатки біля Будинку профспілок, і його тут же розстріляв снайпер. Чотирма пострілами... Три кулі влучили в Ігоря.»

Ігоря Пехеньковже немає серед нас, але мати героя, Надія Степанівна, ще й досі чекає, що ось відкриються двері, і її дорослий син, веселий і радісний, як завжди скаже: «Мамуль, привіт!»

ОЛЕКСАНДР ЦАРЬОК

Народився Олександр Миколайович Царьок 2 січня 1959 року. Мешкав у місті Васильків Київської області, працював у Васильківській друкарні.

Після звільнення зайнявся ландшафтним дизайном, озелененням ділянок, створенням декоративних басейнів

та водоспадів. Чоловік дуже любив квіти, охоче займався садівництвом. Також однією з улюблених справ Олександра Миколайовича було бджільництво.

Скромний у спілкуванні і працьовитий у роботі, він завжди намагався першим прийти на допомогу і близькій людині, і незнайомому перехожому.

Як справжній патріот своєї Батьківщини Олександр Царьок дуже любив Україну, її культуру та історію, відчував біль своєї держави, вболівав за її долю. Тому у складний для держави час він не міг залишатись осторонь. Разом з однодумцями Олександр активно брав участь у боротьбі за свободу, прагнучи кращого майбутнього Україні. Чоловік мав активну громадянську позицію, не міг миритися з безправ'ям та соціальною несправедливістю, був готовий віддати заради рідної землі найцінніше – своє життя.

21 листопада 2013 року Олександр Миколайович приїхав на Майдан Незалежності у Києві, де став активним учасником Революції гідності. Він належав до першої сотні самооборони Майдану, завжди був у перших лавах. Допомагав будувати та захищати барикади, під час найважчих протистоянь ішов у першій шерензі активістів Майдану, відтісняючи бійців «Беркуту» від барикад.

20 лютого 2014 року Олександр Миколайович Царьок загинув на вулиці Інститутській, біля Жовтневого палацу внаслідок трьох вогнепальних поранень: дві кулі снайпера влучили йому в живіт і одна у груди. Похований у місті Васильків Київської області на Новому кладовищі.

Указом Президента України Петра Порошенка №890/2014 від 21 листопада 2014 року за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності

Олександр Миколайович Царьку посмертно присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка».

ВОЛОДИМИР ЧАПЛІНСЬКИЙ

На превеликий жаль, живемо ми зараз в непростий для країни час, який гуртує нас навколо любові до Вітчизни, до рідного краю. Споконвіків українці прагнуть вільно жити на своїй землі без рабства і приниження національної гідності, вільно сповідуючи свої традиції та звичаї. У всі часи захищати рідну землю було справою честі та гідності мужніх людей, справжніх

патріотів свого народу, святим обов'язком кожного громадянина.

Трагічні події, які відбувалися на Майдані, забрали життя сотні кращих патріотів країни. Серед тих, хто у складі Небесної Сотні поклав своє життя на вітар української революції Гідності, був і наш земляк обухівець Володимир Чаплінський.

Володимир Володимирович Чаплінський народився 13 січня 1970 року в місті Североморськ Мурманської області (Росія) в родині

військовослужбовців. Після закінчення школи у 1986 році вся його родина переїхала до бабусі та дідуся на Хмельниччину.

Володимир закінчив Нетішинське професійно-технічне училище за спеціальністю електромонтер з обладнання. Після служби в Радянській армії у 1990 році розпочав трудову діяльність на Київському картонно-паперовому комбінаті міста Обухова. Разом з дружиною Світлою виховували сина Володимира і доньку Віолету.

Володя мав загострене почуття справедливості. Він так любив життя, свою родину, свою Батьківщину! Йому не було байдуже, якою буде його країна. Чоловік бачив, як Україну обсідає безкарне зло, і не міг відсиджуватися у своєму спокійному і тихому кутку. Він повторював: «Я не раб у своїй країні». І позиція вільної людини проявлялася у кожному його вчинку. Ця позиція не дозволяла проходити повз неправду, насильство, приниження. Тому з першого дня Володя був на Майдані Гідності, у першій сотні Самооборони, а у

вирішальні дні на передовій.

Під час Помаранчевої революції Володимир без вагань узяв відпустку, щоб бути з однодумцями на Майдані. Під завісу 2013-го він знову у гущі подій. А доля могла скластися зовсім інакше:

він оформив закордонний паспорт, отримав запрошення працювати в Об'єднаних Арабських Еміратах, адже був висококласним електриком. Та вже 2 грудня поїхав на Майдан. Тут він познайомився з Іваном Пантелєєвим з Краматорська та Анатолієм Кузнецовим з Дніпропетровська. Вони облаштували окремий намет поруч з першою барикадою на Інститутській. Труба від їхньої буржуйки була занадто довгою, чудернацьки стирчала назовні з намету. Наприкінці січня всі

троє вступили до Першої львівської сотні Володимир змайстрував собі щит з алюмінієвої кришки ід старої пральної машини, роздобув армійський шолом радянського зразка. Але примітивне спорядження не врятувало. Того трагічного 20 лютого 2014 року на Інститутській куля снайпера обірвала його життя... В одну мить страшні біль та горе спіткало маму, дружину, діток, друзі й колеги втратили чудового товариша. Багато людей прийшли вшанувати пам'ять Героя України, висловити своє співчуття рідним загиблого та провести Володимира в останню путь. Та пам'ять про славного патріота житиме у віках.

активним учасником виховних заходів, які проходили в закладі. Завжди цікавився захопленням сина, пишався творчими здобутками і

Колектив Бухівського центру творчості дітей, юнацтва та молоді «Романтик» теж пам'ятає Володимира як прекрасного батька одного з вихованців авіамодельного гуртка закладу. Разом з сином Володею він був активним учасником виховних заходів, які проходили в закладі. Завжди цікавився захопленням сина, пишався творчими здобутками і радів, що дітям є де розвивати свої здібності та втілювати крилаті мрії. Його ж мрією було – світле майбутнє України.

Життя Володимира Чаплінського для всіх нас як урок, пам'ять,

засторога від повторення подібного, прозріння свідомості кожного.

На честь Володимира Чаплінського названо одну з вулиць міста Обухів, встановлено меморіальні дошки на стіні одного з цехів ПАТ «Київський картонно-паперовий комбінат», де працював Володимир, та на фасаді будинку, де жив наш славний земляк. А алея пам'яті Небесній сотні стала культурно-патріотичним місцем для жителів міста. Кожного дня за будь-якої погоди біля меморіалу завжди горять лампадки і живі квіти нагадують нам, що герої не вмирають!

Указом Президента України Петра Порошенка №890/2014 від 21 листопада 2014 року за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності Володимиру Володимировичу Чаплінському посмертно присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка».

Ми маємо пам'ятати героїв Революції гідності і зробити все необхідне, аби смерті їх не були марними, а наша держава стала такою, за яку вони боролися! Вони робили це не заради слави чи омріяної посади, вони віддавали свої життя, аби ми з вами мали світле, незалежне майбутнє. В пам'яті звучать слова місцевої поетеси Тетяни Худолій «Пройшли по Майдану, як вітер по полю, і на Інститутській під кулі лягли...» Героям слава!

ВІКТОР ШВЕЦЬ

Віктор Миколайович народився в Києві 8 (3) жовтня 1955 року. Зі шкільних років захоплювався радіо, музикою та спортом. Юнака цікавила академічна гребля, якою він серйозно почав займатися у 14 років. У 1973 році закінчив Київську середню школу №98. Строкову службу у Збройних силах СРСР проходив 2 роки,

служив у спортроті міста Києва. 19-річним закохався і одружився.

Дружина Тамара Василівна народила йому двох дітей: сина Ігоря та доньку Олену.

Тривалий час позастроково служив у Києві в спортроті, продовжуючи активне життя у спорті. Майстер спорту, семиразовий чемпіон Збройних сил Радянського Союзу з академічного веслування, призер чемпіонатів СРСР, багаторазовий чемпіон та призер Чемпіонату України.

Закінчивши спортивну кар'єру, служив в Київському вищому артучилищі, потім у Мурманську старшим мічманом на атомному підводному човні Північного флоту СРСР, де відповідав за обслуговування радіотехніки.

З відродженням української незалежності перевівся у Київське вище військово-морське політичне училище на Подолі. Це був період поетапної ліквідації училища, що змусило Віктора Миколайовича вийти на дострокову військову пенсію. До цього спонукали і сімейні обставини: трагедія, що сталася з сином. Невдало пірнувши, Ігор, якому тоді було 16 років, зламав шийні хребці і назавжди втратив можливість рухатися, був прикутий до ліжка. Батько доглядав за ним, як за малою дитиною, всі тринадцять з половиною років, які Ігор прожив після травми.

Віктор Миколайович ніколи не скаржився на долю. Для цього чоловіка турбота про сім'ю завжди була на першому місці. У 2004 році Швеці продали квартиру в Києві і почали будувати будинок в с. Гатне (на прохання сина). Після розлучення із сином продали дачу і переїхали жити у ще недобудований будинок. Продовжували зводити будинок з дружиною, донькою та онукою, разом освоюючи земельну ділянку.

Він завжди бережливо ставився до рідної природи. Любив рибалити, збирати гриби, не відмовлявся й полювати з друзями в довколишніх лісах.

Віктор Миколайович був добрим, чуйним та порядним. Він завжди мав активну громадянську позицію. Серце чоловіка стискало від того, що вбивали дітей: майбутнє української нації, цвіт українського народу. Це і стало тим внутрішнім поштовхом, що спонукав його приєднатися до протестів на Майдані.

Узимку 2013-2014 років неодноразово приїздив на Майдан Незалежності у Києві. Щонеділі з ним на вічі Майдану була його дружина. Вони привозили теплий одяг для активістів.

18 лютого 2014 року зранку Віктор Миколайович ремонтував машину. Коли зайшов у будинок, дружина дивилася новини. «Я йому сказала, що на Майдані страшно, дітей розстрілюють, а ми удома сидимо», – згадує Тамара Василівна. Чоловік почав збиратися, щоб їхати на Майдан захищати молодь. «Я з тобою», – сказала дружина. Та почула сувору відповідь: «Ти не підеш». Віктор Миколайович вийшов з дому близько 16-ої години. Маршруткою доїхав до міста. Якийсь час дружина не могла до нього додзвонитися, не було зв'язку, але близько 23-ї години він зателефонував сам. «Вітю, ти де?» – запитала Тамара Василівна.

«Зі мною все добре...», – сказав він спокійним тихим незвичним голосом. «Тут шумно», – додав, і зв'язок перервався. Це була їхня

остання розмова.

Телефон задзвонив знову о 4-й ранку. Тамара Василівна почула незнайомий голос: чоловік назвався слідчим і сказав: «Ваш чоловік мертвий». Обставини загибелі Віктора Миколайовича досі до кінця не з'ясовані. Його було поранено на вулиці Інститутській (нині Героїв Небесної Сотні) пізно ввечері 18 лютого. Пораненого, але ще живого, чоловіка везли в лікарню швидкої допомоги з вулиці Михайлівської. Смерть зафіксував лікар «швидкої» о 00:30 19 лютого. Що відбувалося протягом цього часу, достеменно невідомо, але міліція стверджує, що чоловік помер майже одразу після того, як його завантажили у «швидку».

Слідство офіційно підтвердило наявність двох поранень від дев'ятиміліметрових куль, якими заряджають мисливські рушниці. У моргу на вулиці Оранжевій зафіксували, що смерть настала приблизно о першій годині ночі внаслідок двох вогнепальних поранень під ключицю. Очевидно, Віктора Миколайовича розстріляли беркутівці з помпової рушниці. Чомусь його зареєстрували як міліціонера, хоча мав при собі посвідчення військового пенсіонера.

21 лютого 2014 року Віктора Швеця, героя Небесної Сотні, поховали в селі Гатне. На похорон прийшло майже все село.

Вдова Тамара Василівна разом з донькою Оленою Вікторівною і онучкою Валерією намагаються з'ясувати обставини останніх годин життя Віктора Миколайовича, а тому розшукують свідків і збирають спогади тих, хто спілкувався з ним на Майдані. Журналіст-історик із Німеччини Крістіан Зайдель спілкувався з людьми

Майдану, намагаючись зрозуміти, чому люди в Україні йшли на Майдан. Після відвідин родини Віктора Швеця німецький журналіст сказав: «Я відвідав багато родин героїв Небесної Сотні. Розумію, що Віктор був особливою людиною. Я бачу Віктора як ВЕЛИКЕ СЕРЦЕ на двох ногах».

2 квітня 2014 року рішенням Гатненської сільської ради Києво-Святошинського району вулицю Шляхову, на якій жив Герой, перейменовано на вулицю Віктора Швеця.

Указом Президента України Петра Порошенка № 890/2014 від 21 листопада 2014 року за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності, Віктору Миколайовичу Швецю посмертно присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка».

МИХАЙЛО ЖИЗНЄВСЬКИЙ

Шляхетна постава, високе чоло та світлий погляд. З одягу - камуфляжна форма, на голові - берет, на поясі - армійський ремінь, на ногах - до блиску начищені черевики. Чатовий завжди стояв на вході в палатку УНА – УНСО по правий бік від сцени Майдану.

Михайло часто дивився поперед себе і замріяно посміхався. Його погляд був спрямований кудись, де добро і світло, навіть коли надворі падав дощ, а небо закривали згустки темних хмар.

Жизневский – не просто воїн Небесної Сотні. Він один із перших трьох героїчно загиблих за ідеали Майдану. Нігоян, Жизневський, Вербицький – ці три прізвища знають всі. Вони неподільні. Вони – одна легенда.

Жизневський Михайло, 25 років, громадянин Білорусі, входив до самооборони Майдану. Загинув 22 січня під час подій на Грушевського від наскрізного вогнепального поранення в серце. Народився Михайло у білоруському місті Гомель. Ріс у селищі Стяг Праці Гомельського району, навчався у військовому класі гомельської школи № 15. Після десятого класу пішов до училища вчитися на газозварника. Виготовляв середньовічні лати в лицарському клубі, займався карате та ходив до православної церкви. Захоплювався історією, міфологією, лицарським рухом, військовою справою, займався страйкболом. Михайло був у душі бійцем, але не застосовував силу без потреби, мав загострене почуття справедливості. Він був сміливою і яскравою особистістю, планував відслужити в армії, а потім піти в Жировицький монастир.

11 вересня 2005 в сімнадцятирічному віці юнак утік із дому та емігрував до України разом з керівником лицарського клубу, який тікав від кредиторів, хоча друзям з УНСО казав, що виїхав через політичне переслідування білоруським КДБ.

У Білорусії Михайла оголосили в розшук, вважаючи, що він ховається від армії, в Україні його не знали під справжнім ім'ям, він представлявся Олексієм або Локі – на честь бога скандинавської міфології. Протягом тривалого часу він не спілкувався з родиною в Білорусії, проте в останній рік життя відновив контакти з батьками,

зустрівся з ними в Києві та планував приїхати додому навесні 2014 року. У 2012 році Михайло сам прийшов у відділення міліції в Україні, показав документи і повідомив, що він живий і шукати його не потрібно.

В Україні жив спочатку в Донецьку та Кривому Розі, потім у Києві, в останні роки життя винаймав житло у Білій Церкві. Працював

зварником, монтажником вікон. Був позаштатним кореспондентом газети «Соборна Київщина», любив журналістику. Був аполітичним, але співпрацював

з націоналістичною організацією УНА-УНСО, оскільки та мала гарну страйкбольну команду, а Михайло займався страйкболом. Улюбленою піснею Жизневського була «Гей, пливе кача по Тисині».

Участь у Євромайдані

У Євромайдані Жизневський брав участь із перших днів на заклик організації УНА-УНСО. Входив до Самооборони Майдану, брав участь в охороні об'єктів Майдану, чергував у наметах, допомагав у роботі УНА-УНСО. Вважався одним з

найактивніших членів організації на Євромайдані. Протягом останніх двох тижнів життя збирав інформацію для газети «Соборна Київщина».

Загинув 22 січня 2014 року близько 9-ї години ранку від пострілу мисливською кулею в серце біля стадіону «Динамо» на Грушевського під час Євромайдану.

Панахида за загиблим відбулася у Михайлівському золотоверхому соборі в Києві 26 січня, в День народження Михайла, коли йому мало б виповнитися 26 років. Михайло Жизневський не дожив до двадцяти шести років лише чотири дні.

Ані Михайлівський золотоверхий, ані подвір'я монастиря не змогли вмістити всіх, хто прийшов попрощатися з героєм. Довга похоронна процесія розтягнулася вулицями Києва. На панахиду прийшло близько 10 тисяч людей. З-поміж них – сестра та дівчина

Михайла.

Після панахиди тіло Михайла пронесли під крики «Герой!» та «Живе Білорусь!» вулицями Володимирською, Богдана Хмельницького та Хрещатиком повз Майдан Незалежності до барикад на вулиці Грушевського.

Тіло загиблого поховали увечері 28 січня на цвинтарі біля селища Стяг Праці у Гомельському районі Білорусії. Перед похованням тіло накрили прапором УНА-УНСО, а труну – історичним національним прапором Білорусі.

Усміхнений, мужній і справедливий – таким був за життя Локі, і саме таким його будуть згадувати мільйони українців. 26 листопада 2014 року на вулиці Грушевського в Києві відкрили меморіал

Михайлові Жизневському. Батьки загиблого та активісти, які приїхали з Білорусі, поклали квіти до меморіалу та провели панахиду.

За громадянську мужність, патріотизм, відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, виявлені під час Революції гідності, Михайло Жизневський посмертно нагороджений орденом Героя Небесної Сотні.

Спогади про Михайла Жизневського

Зубара Юрія Володимировича, голови Білоцерківської міської молодіжної громадської організації «Рольовий рух «Сузір'я єдності»

Ми познайомилися з Михайлом у 2006 році, він був разом зі своїм товаришем на прізвисько Бартелбі. Вони прийшли до нас в організацію, бо цікавилися рицарськими турнірами та середньовічною зброєю. Сказали, що прибули до нас з Білорусії. Ми з ними заприятелювали.

Цікавим було те, що хлопці спочатку прийшли в Білоцерківську єврейську общину, хоча вони були білорусами. Очевидно, їх приваблювала іудейська філософія, якою більше захоплювався Бартелбі.

Сам Михайло Жизневський спочатку назвав своє не справжнє ім'я, а прізвисько Локі. У 2007 році Локі і Бертелбі виграли Білоцерківський міський рицарський турнір. Після чого Михайло поділився з нами мрією відкрити в Білій Церкві свій рицарський клуб за власним принципом і власною ідеєю, якого не було ще ні в Україні, ні в Білорусії.

Хоча, як ми дізналися, в Україну Михайло зі своїм товаришем утекли з Білорусії через політичні переслідування та звинувачення в організації нелегального воєнізованого угруповання, і рідні Михайла не знають про його долю. Хлопець був життєрадісною людиною, цінував гумор, любив добрі жарти, був переповнений життєвою енергією.

Жизневський постійно генерував якісь ідеї, вносив пропозиції щодо удосконалення лицарських обладунків, конструював елементи турнірної зброї. Крім того, Локі і Бертелбі серйозно займалися кінною справою на подвір'ї стайні Учгоспу по вулиці Докучаєва.

У 2010 році Михайло познайомився з членами Української національної самооборони (УНА-УНСО). Нові друзі Михайла виявилися серйозними хлопцями, які виношували ідею незалежності України і серйозно готувалися до війни. Жизневський зацікавився їхніми ідеями і почав з ними активно займатися страйкболом.

Але крім страйкболу у Михайла з'явилося ще одне захоплення – вогняне шоу. Справа в тім, що наш спільний друг - випускник туристсько-патріотичного клубу «Лицарська звитяга» Олексій Соломаха після закінчення Гадяцького училища культури імені І.П.Котляревського (факультет режисури театралізованих свят та обрядів) організував у Білій Церкві екстрим-шоу «Вогняний тигр». Жизневський захоплювався цією справою, бо його дуже приваблювали рухи з вогнем.

Прізвисько Локі відповідало характеру Мишка, бо Локі – це скандинавське ім'я бога бешкетування та жартів.

З перших днів подій на Майдані Жизневський відбув до Києва. Він у лавах правого сектору брав найактивнішу участь у захисті студентів та національної гідності українського народу. Ми зустрічалися з Михайлом незадовго до його смерті. Хлопець дуже радів нашій зустрічі, розпитував про Білу Церкву.

А незабаром він загинув на Майдані. І тільки після цього нам стало відомо, що нашого Локі було звати Михайло Жизневський.

АНДРІЙ САЄНКО

Смерті немає,
То лиш мара
Дух не згасає,
Дух не вмира...

Герой Небесної Сотні, Герой України Андрій Степанович Саєнко віддав своє життя за волю і правду, які споконвіку так шанував його козацький рід.

Народився Андрій 26 жовтня 1962 року у місті Сміла Черкаської області в родині Степана і Валентини Саєнків. Окрім Андрія, найменшого сина, у сім'ї зростало ще двоє дітей – Юрій і Надія. У 1965 році родина переїхала до міста Фастів Київської області. Батько, Степан Митрофанович, за професією інженер, працював на залізниці, впроваджував нові методи ремонту устаткування, займався раціоналізаторством. Мама, Валентина Павлівна, – фармацевт, працювала в аптеці. У 1969 році Андрій пішов до школи № 2 м. Фастова, у якій і провчився 10 років. Сьогодні на будівлі КЗ ФМР «Фастівський центр позашкільної роботи» (колишня ЗОШ № 2) відкрито меморіальну дошку пам'яті Андрія Саєнка.

Після закінчення середньої школи Андрій навчався у місцевому училищі, займався спортом. На змаганнях здобував призиви місця. З 1980 року працював токарем на заводі «Червоний жовтень», потім служив в армії у селищі Барвіха під Москвою, отримав звання сержанта. З 1983 по 1989 працював слюсарем, токарем механічного цеху, електромонтером ЕРД на тому ж заводі; згодом – у мотор-вагонному депо електромонтером ремонтно-механічного цеху. З 1992 по 2000 роки Андрій працював електромонтером у малому

підприємстві. У 2000 – 2014 роках чоловік був приватним підприємцем на фастівському ринку «Вечірній».

У 1987 році Андрій Саєнко зустрів свою майбутню дружину Валентину. Вона працювала медсестрою інфекційного відділення. Разом подружжя виховало двох синів: Олексія та Назара.

Андрій Саєнко завжди мав активну громадську позицію, хоча і не входив до жодної політичної партії. У 2004 році він стояв за Помаранчеву революцію, працював спостерігачем на президентських

виборах у сумнозвісному містечку Тростянець Сумської області, де відбувались погроми й побиття опозиційних спостерігачів. Про ті часи нагадує наліпка в коридорі його квартири «Свободу не спинити». Брав участь у Податковому майдані (листопад – грудень 2010 року). Коли беркутівці розстрожили Євромайдан та звіряче побили студентів, Андрій поїхав до Кисєва боротися проти свавілля та за європейську Україну. За покликом душі з перших днів Андрій був на Майдані членом 7-ї сотні, був на захисті 8-ої барикади. Андрій був бійцем сьомої сотні Самооборони Майдану, а також у

Самообороні міста Фастова.

«Відмовляти сина поберегти себе було марно,» – говорить мати героя Валентина Павлівна. Ані прохання матері, ані умовляння дружини, ні звістка про те, що на Київ рушили снайпери не переконали Андрія залишити Майдан. «Я приїду вранці додому,» - пообіцяв він мамі і залишився ще на одну ніч. Та не судилося ...

20 лютого 2014 року куля снайпера пробила легені Андрія на вулиці Інституцькій. Він разом з групою інших протестувальників прикривав відхід основної частини майданівців під час першого

наступу на позиції «Беркуту». Чоловік отримав смертельне поранення о 09:08 на пішохідному переході біля готелю «Україна».

«Зараз символічним здається, що батьківська хата розташовувалась на вулиці Миру. Як так сталося, що саме куля забрала в мене сина,» - дивується мати героя. Андрій був прихильником здорового способу життя, був категорично проти алкоголю й паління. Любив бігати, влітку плавав у річці. Вважав, що кожен чоловік повинен уміти захищати Вітчизну зі зброєю у руках, тому був за загальний військовий обов'язок. Він цікавився військовою справою, озброєнням, любив дивитися відповідні фільми й читати книжки на цю тему. Він був сильним, мужнім, адже все життя займався спортом, зокрема вільною боротьбою, самбо і дзюдо. Мав нагороди першості Київської області з боротьби. Здавалося, міг спокійно жити, адже був приватним підприємцем, заробляв кошти, допомагав людям, але не міг бути осторонь політичних подій в Україні.

Спогади старшого брата, Юрія

«Андрій востаннє пішов з дому 18 лютого. Того дня він учергове вирушив на Майдан і лишився там назавжди. Я подзвонив йому десь о 8-ій годині. Він дуже коротко сказав, що не має часу, мусить бігти,» – згадує Юрій.

Це була їхня остання розмова. Потім телефон відключився. Юрій почув по радіо, що на Майдані стріляють з автоматичної зброї, і почав набирати брата ще і ще. Мобільний озвався десь о пів на дванадцяту. «Андрій!» — скрикнув Юрій. «Ні, це не Андрій, це волонтер, – відповів незнайомий голос. – Андрій мертвий».

Волонтер передав телефон лікареві, який намагався врятувати Андрія. Той сказав, що куля влучила в ділянку лопатки і прострелила легені, тому спроби реанімації виявилися марними. «Брат був на першій барикаді біля містка через Інститутську. Там йому робили штучне дихання», – розповідає Юрій. – У Андрія була армійська

каска, яку він приніс з дому. Я випустив з уваги... Треба було ще хороший бронезилет... Якби я тоді з ним поїхав... А так уже нічого не можемо змінити».

Брати, які разом брали участь у Помаранчевій революції, цього разу поїхали на Майдан 1 грудня, після побиття студентів. «Навіть за Кучми такого не було! А тут міліція, «Беркут» побили студентів нізашо», – обурено згадує Юрій.

Спочатку вони їздили на акції протесту по-черзі. Під час перших серйозних зіткнень з міліцією, що спричинили перші жертви, Андрій був на вулиці Грушевського. Якийсь хлопець залишив йому свій щит.

Після цих подій старший брат вирішив припинити свою участь

у мітингах. «У мене була більш пацифістська позиція.

Протестуючі теж билися. А били вони кого? Ту ж міліцію, «Беркут» – таких самих наших громадян. Я вважав, що протест повинен

бути мирним», – пояснює Юрій.

Андрій мав іншу думку: якщо влада ігнорує мирні акції, треба переходити до більш рішучих дій. Він став ночувати на Майдані, вступив до Самооборони. «Коли ми забирали його з Майдану, там було двоє його друзів, вони сказали, що він добре захищав барикади», – говорить Юрій.

Старший син Андрія, 25-річний Олексій, який теж вступив до Самооборони, в одному зі своїх інтерв'ю після смерті батька

розповідав, що в їхньому роду був кошовий отаман Війська Запорізького Кость Гордієнко. «Батько боровся за Україну як європейську, передову державу, вільну від російського впливу», – розповідає Олексій. «Так вийшло, що він за усіх нас загинув», – додає Юрій.

Спогади друзів, родичів, колег про Андрія Саєнка

Андрій був у числі тих хлопців, які першими тоді пішли на беркутівців, у них не було щитів. Медик Тарас із Полтави пригадує, що пораненого Андрія несли десь від готелю «Україна», по Інститутській під містком із верхніх барикад. На жаль, спроби медиків реанімувати пораненого не дали результату...

Родич Андрія, Сергій Макогон, розповідає, що зустрівся з ним 19 лютого на Майдані, за день до загибелі Андрія. Чоловік зізнався, що на той момент уже добу не спав. На умовляння Сергія поїхати додому й відпочити Андрій відповів: «А тут люди вже третій місяць знаходяться, і нічого. У мене є де поспати...». Розповідав ще, що вони билися з тітушками, а також жалівся, що 18-го втратили дві чудово укріплені барикади з протитанковими їжаками й воротами. «Потім, уже після загибелі Андрія, я спілкувався з одним чоловіком, який розмовляв з ним увечері 19-го. Він теж зауважив, що Андрій був дуже втомлений, бо тривалий час не спав, іноді майже засинав на ходу. При зустрічі з ним удень я такого ще не помічав. Не зрозуміло, чи вдалося йому відпочити у ніч з 19-го на 20-те, мабуть не дуже, бо тоді теж була напружена ситуація, його облило водою з водомета увечері», – розповідає Сергій. Сергію вдалося знайти відео зі своїм дядьком Андрієм (за 19-го лютого). «Він був на барикаді, туди влучає газова граната, люди тікають. На ньому ще його старі помаранчеві окуляри, – розповідає Сергій. – Про цей випадок він мені тоді нічого не казав».

Син Андрія Олексій Саєнко разом з батьком також був на Майдані. Привозили хліб і «коктейлі Молотова». Батько проводив екскурсію революційними барикадами – він на спротиві від початку,

записує сина до своєї сьомої сотні. Сьогодні Олексій згадує ті миті спілкування з найріднішою людиною. Тоді він не знав, що за кілька днів у батька поцілить снайпер.

Звістка про втрату сколихнула Фастів. Підприємця знало чимало мешканців. Чесний, привітний, завжди у гарному гуморі... На центральному ринку покупці обирали його товар. «У нього обслуговування чемне. Дуже уважний до покупців. Завжди усміхнений. Світла людина», – говорили про Андрія.

Колеги розповідають про виважений характер Андрія. «Ми 18 років відпрацювали поряд і не пригадую, щоб сварилися, – розповідає Володимир Шашков. – Покупці чекали на нього. А особливо – бабусі, бо Андріїв товар був найдешевшим».

«Дуже добрий чоловік, ввічливий, урівноважений, виглядав років на десять молодшим за свій вік. Мене виручав фінансово та морально підтримував. Нам його бракуватиме», – не стримує сліз Людмила Стельмашук.

Дружина Валентина каже, що свою справу чоловік розпочав, щоб мати на що жити. У квартирі, де мешкає сім'я, дійсно дуже просто. «У 90-их ми побачили Європу. Мріяли, щоб Україна мала такий же високий матеріальний і культурний рівень життя, – розповідає Валентина Сасенко. – Коли «Беркут» розтрошив Євромайдан та звіряче побив студентів, Андрій поїхав до Києва».

Анатолій Терещенко, який два роки працював з Андрієм на заводі хімічного машинобудування «Червоний Жовтень», зауважив: «Андрій вирізнявся своєю чіткою позицією. Ми з ним були однодумцями у своєму ставленні до комуністичного режиму, який зробив чимало зла українському народові. Андрій не боявся висловлювати свою думку».

«Свободолюбство у Андрія Сасенка – в крові, бо ми козацького роду, – ділиться Валентина Павлівна. – Мій дід Федір Іванов був донським козаком і проявляв непокору царській політиці. Чоловіків прашур – Кость Гордієнко, видатний кошовий отаман Запорізької Січі

та сподвижник Пилипа Орлика, підтримував Івана Мазепу в боротьбі з Петром І». У Києві на честь політичного діяча названий провулок. Прадіда Андрія Тодося Гордієнка розкуркулили та жорстоко побили – за тиждень чоловік помер. Тому в родині Саєнків шістьом дітям про своє видатне коріння говорити забороняли. Всі знали: Соловків не оминати.

Утім слава «куркульського сина» йшла попереду. Коли за Другої світової війни Степан Митрофанович ініціював серед однолітків-юнаків знищення снарядів, що залишилися в полі, де пасли корів, його «товариш» одного дня без попередження підірвав міну: «Щоб куркульський син нами не командував». Йшов 1941 рік. Осколки потрапили в ногу та... голову. З цим уламком батько Андрія прожив ще 42 роки.

А 51 рік став фатальним і для Андрія Саєнка...

Похований Андрій Саєнко у місті Фастів на Інтернаціональному кладовищі 23 лютого 2014 року.

21 листопада 2014 року Указом Президента України Андрію Саєнку присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» – за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності.

З ініціативи фастівського міськрайонного ВО Майдану в центрі міста Фастова створена площа Героїв Небесної Сотні. На видному місці поруч з портретами Героїв Небесної Сотні – портрет Героя України Андрія Саєнка. Фастівчани маленькі й дорослі постійно приходять, щоб ушанувати пам'ять загиблих героїв, несуть живі квіти, тут проходять віче, молитви за Україну представників усіх релігійних організацій, церков та конфесій фастівщини.

Прийдешні покоління фастівчан збережуть пам'ять про подвиг свого земляка, подвиг заради нашого майбутнього. Їх, Героїв

Небесної Сотні топтали, убивали за те, що вони любили рідну землю, боготворили її. Вони не вмерли від хвороб, вони героїчно загинули.

Гордімося тим, що поруч з нами були такі цікаві героїчні люди. Навчаємось у них бути людьми, бути патріотами своєї

Батьківщини. У них була і є Віра. Це їх життєвий компас – віра в Бога, віра в людину, віра в себе, віра в Україну. Надія їм освітлювала шлях до любові й перемоги.

Ім'я Андрія Сасенка стало безсмертним. Він залишиться вічно у наших серцях. Сподіваємося, невдовзі ім'я Андрія Сасенка носитиме одна з вулиць Фастова. Щоб наступні

покоління пам'ятали: **ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ.**

ВІТАЛІЙ ВАСІЛЬЦОВ

Народився Віталій Васильцов 16 листопада 1977 року в смт. Летичів Хмельницької області. Незабаром батьки з маленьким Віталієм виїхали з України на Далекий Схід. Після повернення на Поділля хлопчик продовжував зростати у Гаврилівцях

Кам'янець-Подільського району. У 1993 році він закінчив 9 класів

місцевої школи. Значні зміни в житті Віталія і його молодшого брата Олега відбулися після неочікуваної смерті їхнього батька Валерія Степановича Васильцова. Утримання сім'ї лягло на плечі матері. У 17-річному віці Віталій швидко став самостійним, для мами та 8-річного брата Олега був фактично головою сім'ї. У 1995 році юнак успішно закінчив середню школу в сусідньому Жванці над Дністром. У 1995-1997 роках Віталій Васильцов проходив строкову військову службу у 9 окремій бригаді спеціального призначення, переформованій 1996 року в 50-й Навчальний центр спеціальної підготовки Головного управління розвідки Міністерства оборони України. У складі частини Віталій виконував важливі державні завдання. Курсант, а потім рядовий, Васильцов служив на посадах радиста та стрільця. І хоча подробиць своєї служби нікому не розповідав, посилаючись на особливе призначення частини, проте відомо, що він брав участь в операції з підтримання миру і безпеки в Придністровському регіоні Республіки Молдова.

Восени 1997 року Віталій почав навчання в Уманському

національному університеті садівництва, стажувався у Польщі як один з кращих професіоналів у декоративному садівництві України. По закінченню університету в 2002 році почав навчання в аспірантурі. Працював у Києві.

У 2004-2005 роках організував власну справу як дизайнер-ландшафтник. На зароблені гроші купив ділянку землі у селі Жорнівка. Тут почав будувати маленький будиночок і вирощувати дендрокультури на власній землі. На той час припадає й доленосне знайомство в Києві з Наталією Миколаївною Пилипенко, уродженкою Білої Церкви, яка навчалася у Національному транспортному університеті. Її батько, Микола Леонідович, коли вперше побачив

Віталія, захоплено вигукнув: «Дивись, Наталко, він – справжній солдат! Він ніколи не стоятиме за спиною інших!» Ці слова стали пророчими. Згодом молоді люди одружилися, а вінчатися поїхали на запрошення знайомого священика до села Пархомівка.

У липні 2007 року в молодого подружжя народилася донька Іванна. Молода сім'я обживалася в Жорнівці, тривало будівництво будинку, робота на ділянці і у Києві. У цей час Віталій за власні гроші відродив стару криницю в Жорнівці по вулиці Першотравневій. Як майстер декоративного садівництва чоловік постійно займався вирощуванням і розведенням декоративних культур. Проводив свої дослідження з кущами і деревами. Планував з друзями відродити дендропарк в Жорнівці біля старого лісництва, де зводили нову церкву. Від самого початку проживання в Жорнівці часто відвідував богослужіння в церкві села Княжичі. Фактично став активним парафіянином, гуртував навколо себе молодих односельців. Віталій посадив берізки навколо церкви в Княжичах, висадив дерева біля церкви в сусідніх Новосілках Макарівського району. У серпні 2012 року в молодій родині Васільцових народилася друга донька, Дарина. Ця подія ще більше активізувала життя Віталія як в сім'ї, так і громаді. Він був справжнім патріотом, що привчав дітей до українських традицій. Завжди старався спілкуватися літературною українською мовою навіть у тих випадках, коли його друзі чи колеги не зовсім дбали про це.

На Майдан прийшов одразу після побиття студентів 30 листопада 2013 року. Регулярно брав участь в акціях громадського спротиву на Майдані Незалежності. Їздив з друзями, лишався чергувати вночі, кілька разів під час затишшя приводив на Майдан туди старшу доньку, майже семирічну Іванку. Віталій також брав участь у зіткненнях з беркутівцями, хоча, за словами близьких, не мав ні зброї, ні навіть захисту, окрім будівельної каски, яку іноді брав з собою. Звісно, дружина боялася за нього, але вірила, що Віталій знайде вихід з будь-якої ситуації. Часто збираючись на Майдан, він говорив: «Хто, як не я?».

На Водохреще 2014 року уперше за багато десятиліть в Жорнівці на ставку з ініціативи Віталія, дружньої сім'ї Заріцьких та інших активних жорнівчан було влаштовано і проведено зі священником Йордань. Уже на Стрітєння, 15 лютого, Віталій обмірковував з дружиною і священником, як обсадити кущами і деревами подвір'я нової церкви в Жорнівці...

18 лютого Віталій Васільцов поїхав на Майдан рано, діти ще спали. День був складний: друзі розповіли дружині, що Віталій мало не потрапив до рук тітушок, згодом беркутівці розбили скло в його машині і пробили колесо, але сам чоловік зміг вирватися.

– Я бачила по телевізору, що там робиться, намагалася не набридати йому дзвінками, – згадує дружина. – Зрештою подзвонила, спитала: «Там справді такий жах, як показують?» Він відповів: «Так, ще гірше». Я ще спитала, чи він додому збирається. Сказав, що ні. Увечері 18 лютого Віталій сидів на сходах Національної філармонії України, він розумів: важливо протриматися до ранку. Адже саме в нічний час влада неодноразово вдавалася до силового розгону мітингувальників.

Аж раптом з'явилася інформація про те, що з боку вулиці Великої Житомирської до Михайлівського Золотоверхого монастиря, де був розташований госпіталь, рухаються понад 200 переодягнених у беркутівську форму найманців. І хоча монастир охороняла одна із сотень Майдану, Віталій разом з товаришами негайно вирушили туди, аби не дати змоги тітушкам відрізати Михайлівську площу від Хрещатика.

Тактично найманці мали перевагу, оскільки їх налічувалося значно більше. До того ж вони були укомплектовані міліцейськими щитами, кийками та іншими засобами. Оцінивши ситуацію, Віталій зібрав групу активніших протестувальників. Завдання полягало в тому, щоб змусити тітушок відступити подалі від Михайлівської площі. Оскільки зброї активісти не мали, виконати це завдання вирішили, використовуючи ефект несподіванки. Зо два десятки

відважних чоловіків швидко побігли в атаку на псевдоміліцейський кордон. У перших лавах був і Віталій. Цей стрімкий беззбройний наступ і справді збив з пантелику криміналізованих молодиків – вони змушені були відступити по Великій Житомирській аж до перехрестя з вулицею Володимирською. Віталій з групою товаришів почали повертатися до Михайлівської площі, але тут почалася стрілянина. «Прошелестіли кулі чергою, з автомата Калашнікова, Віталік почав розвертатися і в цей момент був зроблений постріл з іншого виду зброї. Він одразу знепритомнів і впав. «Чоловіка повезли в лікарню, але лікар сказав, що він не житиме. Серце ще билосся, проте мозок вже відключився», – говорить Наталя.

Випадково записане відео поранення Віталія обійшло українські медіа <https://www.youtube.com/watch?v=oVCLmLIFqcQ>.

Після ознайомлення з відео більшість експертів криміналістів підтвердили сотні припущень і коментарів на Youtube про те, що постріл був зроблений з 2 – 4 поверху будівлі главку Міністерства внутрішніх справ. Куля увійшла в ліву нижню частину живота і залишилася в тілі.

Жахає факт, що після судово-медичної експертизи в головному бюро на Оранжевій, рана діаметром 75 мм дивним чином трансформувалася в різану «діру» 20 x 30 мм! Крім цього, на спині «з'явився» вихідний отвір. А куля, що була в тілі в Олександрійській клінічній лікарні (Жовтневій лікарні), на Оранжевій «випарувалася». Немає кулі – немає зброї, немає зброї – немає винного. У зв'язку з тим, що родичам загиблого навіть після вимог не було надано результатів експертизи, проаналізувати траєкторію руху кулі

вже неможливо. Крім цього, на Оранжевій дві дні не могли або не хотіли віддавати тіло.

22 лютого 2014 року поховали Віталія Васильцова на давньому цвинтарі села Жорнівка. Провести Віталія в останню путь зібралися жителі двох сіл – Жорнівки та Княжичів. Згадували Віталія, його добрі справи. Жінки з дітьми плакали, ледь стримували сльози чоловіки. На процесію прийшло майже 2 тисячі людей. Заупокійну службу очолив благочинний Києво-Святошинського району митрофорний протоієрей Василь Чупровський разом зі священниками Української Православної Церкви Київського Патріархату: настоятелем Хресто-Воздвиженської парафії с. Княжичі протоієрем Віталієм Шопулко, благочинним Макарівського району протоієрем Павлом Найденовим, настоятель храму Архістратига Михаїла с. Петрівське митрофорним протоієрем Михайлом Ткачом, настоятель храму на честь свята Покрови Пресвятої Богородиці с. Малютянка протоієреєм Андрійом Ціко, настоятель храму Миколая Чудотворця с. Гатне протоієреєм Назарієм Капраном.

Односельці поважали Віталія за його добрі справи на благо місцевої громади. Допомігав у тому, де був справжнім професіоналом, до всього ставився відповідально.

Патріот України, який віддав своє життя за майбутнє своїх дітей, Віталій щиро вірив, що можна змінити свою країну на краще. Завдяки Героям Небесної сотні, серед яких і Віталій Васильцов, ми почали вірити, що в Україні народиться справжнє громадянське суспільство.

Указом Президента України Петра Порошенка № 890/2014 від 21 листопада 2014 року за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності, Віталію Валерійовичу Васильцову посмертно присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка».

Поетичні твори вихованців Центру творчості дітей та юнацтва «Соняшник» міста Біла Церква

День гідності і свободи

День гідності святкуєм і свободи.

Це – свято миру, єдності і згоди!

Це – пам'ять про загиблих на Майдані,

Чиї серця нам сяють полум'яні.

Ми шану віддаєм героям смілим

І горе матерів на всіх розділим.

Хай майорять жовто-блакитні стяги,

Як символ незалежності й звитяги.

Хай день цей сил додасть бійцям на Сході!

Підтримка наша буде їм в нагоді.

Хай чорний ворон злісно так не кряче,

Завзяття в кожному воїні, козаче!

Хай день цей гордо йде по Україні,

Як оберіг у спадок юній зміні!

День гідності повториться без ліку,

Бо наш народ – одвіку і довіку!

Марія Гаркуша-Омельченко

***

Слово Шевченка на Майдані

Панове, товариство, добрі люде,

В цей нелегкий і переломний час

Я прошу вас і вимагати буду:

Зробітьусе для українських мас!

Ви подивіться серцем на Вкраїну...

Де ж нині «наче писанка, село»?!

Воно давно вже схоже на руїну,
А треба, щоб достатком зацвіло!
А наша мова рідна, солов'їна,
Так потребує захисту й тепла.
Хай нею заговорить вся країна!
Бо воля й мова – наші два крила!
Ми – українці, нація козацька,
В нас воля й дух сягають висоти.
За діло, браття, впевнено і хвацько!
Нам треба Незалежність зберегти!
Робити все, що в наших силах буде.
Нам Бог велів боротись до кінця!
Нехай пізнають честь і гідність люде,
І мужністю наповняться серця.
Нова доба, нові часи настали,-
І вітер новий скинули вінок!
Хоча за правду голови поклали
Сміливці, що з Майдану – ні на крок!
Вони «в лихую, тяжкую минуту»
Постали проти кривди і хули!
Повік Небесну Сотню не забути,
Що волю в Україні зберегли.
Я радий тим, що порвані кайдани
На праведних, натруджених руках.
Благословенням для нащадків стане
До гордого Майдану славний шлях!
Віднині ви в сім'ї свобідній, новій
По правді жити змусите усіх.
Закони Честі, Совісті й Любові -
Це нації одвічний оберіг!

Вікторія Гутник

***

Допомога із віків

Із віків із сивих
Скачуть козаки,
І тріпочуть гриви,
Миготять стежки.

Військо мчить козацьке
Крізь туман густий
Проминають хвацько
Грізні блокпости.

Треба поспішати
Подолати путь,
Бо гримлять гармати,
Гради смерть несуть.

І бійці не в силах
Стримать куль потік.
Мчать, немов на крилах,
Козаки в наш вік.

Треба виручати
Побратимів стрій.
Ворогам не дати
Край одвічний свій.

Допомога лине
Від усіх віків!
Слава України –
Гордість Козаків!

Святослав Петришин

***

Україно, згадай і усіх назови поіменно,
Не змогли поховати, хоч пам'ять тепер воскреси,
Тих, що враз підняли синьо-жовте знамено,
Як у горло твоє ухопилися пси.
Наче зграя злітались червоні ординці,
Муравйови топтались по грудях твоїх,
Прилетіли під Крути сини українці,
Щоби зайд не пустити на отчий поріг.
О, соколи хоробрі! Стрільці – соколята!
Вас там жменька була проти зграї шулік.
Не здригалися руки у «старшого брата»,
Як молодших, безвусих безжалісно сік.

Євген Музичук

***

Герої Небесної Сотні

Скорботною тишею марить Майдан,
Стукочуть серця, оповиті журбою.
Гіркою сльозою озвався туман,
І голос з небес поманив за собою.
Небесної сотні незламні ряди
Крокують в безсмертя, з'єднавши героїв.
Супроти неправди, сваволі, біди
Стояли із честю в смертельнім двобої.
По-різному долею кожному з них
Відміряно літ до кривавої днини,
А снайперська зброя в долонях лихих
Підступно і влучно спиняє хвилини.
В лампадках і квітах сьогодні Майдан,
І прапор державний в жалобі схилився.

Небесною сотнею зорано лан,
Щоб в кожного з нас дух свободи зродився!

Марія Гаркуша-Омельченко

Поезії з мережі Інтернет

***

Мені наснилось, що вони зустрілись
Убитий в Крутах й вірменин Сергій.
В саду едемським на травичці всілись:
«За що тебе?» – «За Україну, друже мій».
«Ти знаєш, і мене за неї вбили,
Та це було вже років майже сто.
Тоді померли ми, щоб ви нам жили.
А вас вбивають... Вас тепер за що?»
«Ти пам'ятаєш, друже. Звісно, пам'ятаєш,
Як біло-біло в нас цвітуть сади.
І ти цей запах п'єш. І ти його вдихаєш ...
Я б усе віддав, щоб хоч на мить туди».
«А я ще ввечері узяв дівча за руку
Й тихенько так до серця притулив.
Тоді не знав, що Бог уже розлуку
Навіки на землі нам присудив.
Під Крутами стояли ми стіною.
В очах не страх, а злість до ворогів.
Большевики готовились до бою,
Я йшов на смерть... а жити так хотів.»
«Мені твій попіл стукав, брате, в груди.
Я вірменин, а теж України син.
Не мав у серці й крапельки облуди,
За те й убив мене проклятий поганин».
... Мені наснилось, що вони зустрілись.
Убитий в Крутах й бородач Сергій.

В саду едемським на травичці всілись:
«За Україну нас вбивають, брате мій».

Оксана Максимишин-Корабель

***

... На місячній доріжці зустрілись дві душі,
Одна – до Бога пішки, а інша – в грішний світ.
Одна – душа солдата, загиблого в бою,
А інша – немовляти, народжена в раю.
І так би розминулись... але душа бійця
На іншу обернулась: знайоме щось з лица.
Сказала: «Гей, малеча, а нумо, хлопче, стій!
А як ім'я, до речі, матусеньки твоєї?»
Душа же немовляти була як чистий сніг:
«Мене чекає мати, аби я вчасно встиг...
Казав Господь – Галина, таке її ім'я,
Ось-ось народить сина, а син її – то я!
Мене на Землю жити Господь благословив,
Я маю народитись... а ти вже там пожив?» -
Так у бійця спитало майбутнє немовля
(Воно ще знань не мало, що то таке – Земля?)
А той боєць «Галина» повторював ім'я...
Та це ж його дружина чекала немовля.
Сплили перед очима щасливі ті роки:
Як він ще був хлопчина й просив її руки...
Весілля і навчання, і пристрасті потік...
Він всі її бажання виконував, як міг.
Усе було чудово: вагітність – добрий знак!
І взяв він з жінки слово, що родиться козак!
А потім... сум в родині... в країну зло прийшло.
Галини очі сині зробилися, мов скло.
«Не йди, – вона просила, – бо смерть гуляє там.

Скількох вже покосила, та їй тебе не дам!»
Та він своїй дружині сказав приблизно так:
«Як друзів я покину, який же я козак?
Як гляну в очі сину, що з'явиться в цей рік?
Скажу, що в злу годину я за спідницю втік?»
Поцілував Галину і рушив на війну...
А потім..постріл в спину.. і запах полину....
Згадав босць те стрімко й до немовля сказав:
«Ти бережи Галинку, що краща буде з мам.
Пробач мені, дитино, вас з мамою підвів.
Та буду я невпинно з тобою з перших днів!
Дивитимусь із неба, як швидко ти ростеш,
А все, що буде треба в житті, ти сам знайдеш.
Обнімемося ж, сину, тобі час йти в життя
А я прикрию спину тобі із небуття».
На місячній доріжці невпинний душ потік:
Одні – до Бога пішки, хтось – в протилежний бік.

Народжуються діти в воєнний час страшний,
І щоб їх захистити, хтось винен йти у бій.
Але допоки в серці в жіночому любов,
Життя не перерветься, відроджуючись знов!

Людмила Васильєва (Лєгостаєва)

***

Йому було всього лиш двадцять літ...
Такий ще юний, зовсім ще дитина...
Як ворог лютий тупотом чобіт
Приніс біду і сльози в Україну.
І він пішов... «Бо хто ж, якщо не я?» -
Сказав сльозами змученій матері.
Такий дорослий... Міцно обійняв...

«Молись, чекай мене - я повернусь».
А там війна, там пекло на яву,
Там день і ніч злились в свинцеву зливу.
Там люди падають, як скошені в траву -
Кривавий урожай в рядах сміливих.
Забувши страх, ішов він до кінця
За рідний дім, за матір, за країну.
Ще не кохав, не був біля вінця,
Ще тільки в мріях у майбутнє линув.
Та чи цікаво ворогові те?
Хіба обходить доля безневинних?
Та правда із малого проросте,
Бо найцінніше - то життя людини.
Нерівний бій... Оце, мабуть, і все...
Іще не жив, ще хочеться так жити...
І мамі звістку ворон понесе :
Не міг він по-інакшому вчинити.
Про нього не складатимуть віршів,
Його ім'я на завтра й не згадають...
Та він герой в серцях товаришів,
У душах тих, що завжди пам'ятають.
Він не боявся впасти у бою,
(Щоб тільки не дарма судилось вмерти),
Щоб сонце сходило у мирному краю,
Цвіло життя ціною його смерті.

Просто Тетяночка

***

Мама відправила сина,
Просила
Бути обачним.
Син обіцяв берегтися щосили:

«Мамо, не плачте».
Місяць минає, закони погіршали,
Прийняті жестами.
«Мамо, я просто не можу по-іншому –
Я на Грушевського».
Вулиця стала дуже болючою –
Що говорити?
Син повернувся – очі заплющені,
Прапором вкритий.
Сонце сховалось – негода.
Чи буде
Праведний суд?
Там, де учора проходив, сьогодні
Друзі несуть.
Мама заплакана, хрестить повсталих
Мовчки, без слів.
Сина не стало,
В неї віднині – мільйони синів.

Тетяна Власова